

KOSZTA JÓZSEF PÁRIZSI KIRAKAT

„A Párizsi kirakatnak nemcsak témája, de stílusa is különleges helyet biztosít az életműben. 1911-ben keletkezett, abban az időben, amikor a nagysikerek után Koszta finom naturalizmusa kimerültni látszott. A megújult Koszta egyik első remekművét kell látnunk benne, amelyet új erőteljes színekkel és ecsetvonásokkal vitt fel a vászonra, mint a szentesi tanyavilág későbbi motívumait.”

KOSZTA JÓZSEF (1861–1949)

Párizsi kirakat | *Parisian window-display, 1911*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 52,5 x 45 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Koszta.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

- | Bényi László: Koszta József. Budapest, 1959, 20. kép
- | Szinyei Merse Anna: Koszta József (1861-1949) élete és művészete a dokumentumok tükrében. Kogart Galéria Kft., Budapest, 2014, 53. kép

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

- | A 121 Legszébb Magyar Festmény (Virág Judit és Törő István válogatásában), Mű-Terem Galéria Kft., Budapest, 97. oldal
- | Párizs-Budapest 1890-1960. Képzőművészeti kapcsolatok a két város közt. Szerk: Kaszás Gábor - Szeredi Merse Pál. Virág Judit Galéria, Budapest, 2017, 216. oldal

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

- | Koszta József gyűjteményes kiállítása. Tornyai János Múzeum, Hódmezővásárhely, 2014. március 30. - június 29., kat. n.

Kezdő ár | Starting price: 12 000 000 Ft / 30 000 EUR

Becsérték: 18 000 000 – 24 000 000 Ft

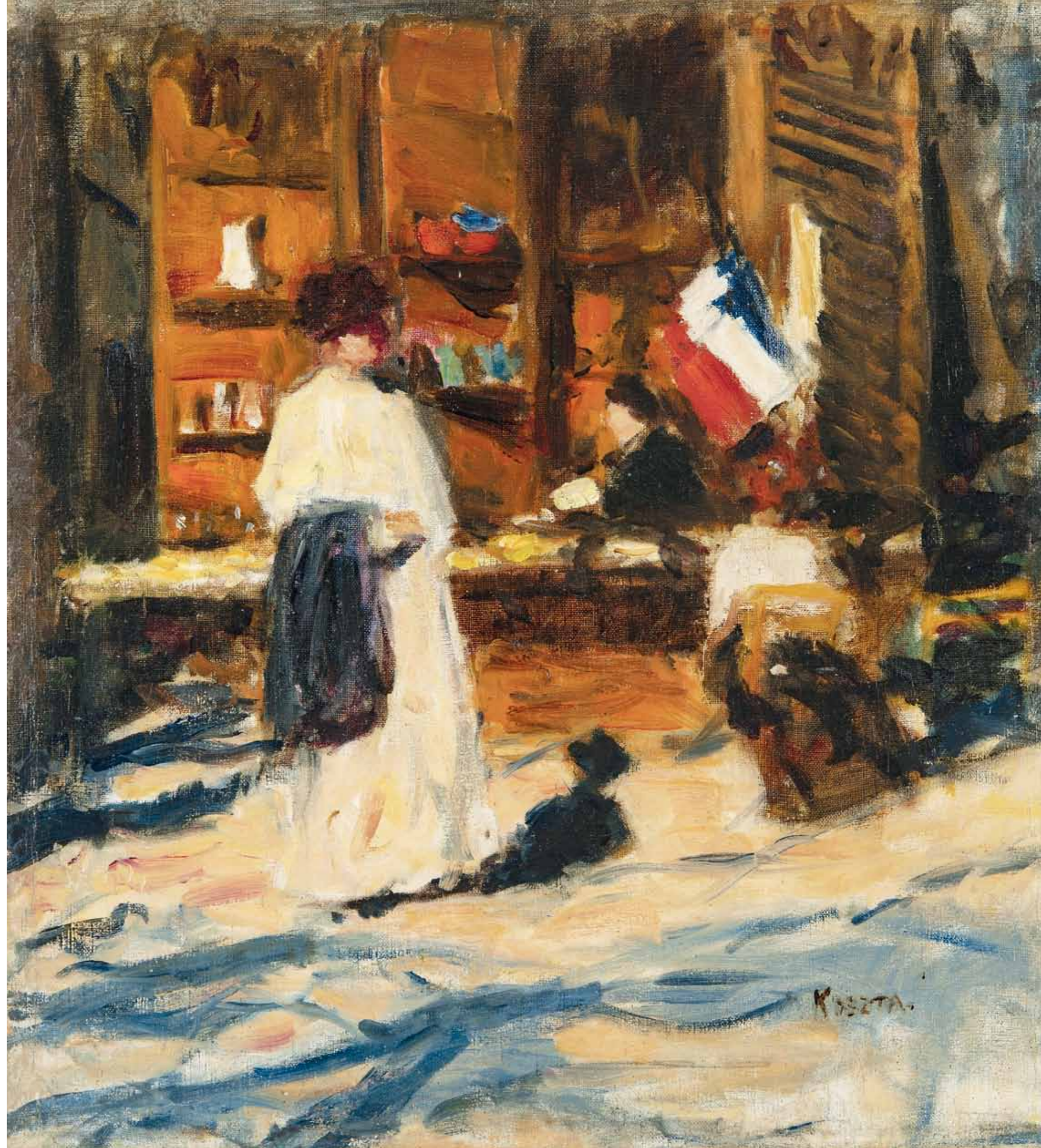
Estimate: 45 000 – 60 000 EUR

1. Kirakat előtt, Békéscsaba, 1935

Koszta huszoneves fejjel kezdte meg festészeti tanulmányait Bécsben, és 56 éves koráig kellett várnia első önálló kiállítására. Az 1917-es Ernst Múzeumbeli kiállításán a tehetséges „fiatal” magyar festőként ünnevelt érett Kosztát láthatta a nagyközönség, aki „Katóka - képeivel” és szentesi festményeivel vonult be a magyar művészettörténet-írásba. A magyar műkritika 1917-ben több cikket szentelt Kosztának, mint a festői pályán addig eltöltött jó húsz éve alatt összesen. A szentesi „birtokos” azonban ekkor már maga mögött tudta első erkölcsi és anyagi sikereit is. 1897-ben *Hazatérők* című képével elnyerte a Mű-barátok 1500 koronás díját, 1905-ben pedig a Fraknoi-ösztöndíjjal Rómába utazhatott. Az elismerések ellenére Koszta állandóan a vevők hiányára panaszkodott magánleveleiben, mindazonáltal kitartott a maga sajátos alföldi „finom naturalizmusa” mellett.

1910-ben végre jobbra fordult a festő sorsa. A *Mezei munkásokra* 2000 koronás Röck Szilárd-díjat kapott, ennek jóvoltából utazhatott el a festészet akkori fővárosába, Párizsba. A következő évben a 4200 koronás Andrassy-díj újabb elismerést hozott számára, és megoldani látszottak anyagi gondjai.

2. Kirakat előtt, Budapest, 1934
Fotó adományozó: Lissák Tivadar (1934)

3. August Macke: Kalapboltban

4. Chanel kirakat Párizsban, 1930 körül

KOSZTA PÁRIZSA

Kosztá gazdag életművében különleges helyet foglal el a *Párizsi kirakat*. Első monográfiusa, Bényi László szerint, ez az egyetlen "párizsi képe", az egyetlen festménye, amely párizsi tartózkodásának emlékét őrzi. Az 1917-es kiállításának műtárgyjegyzékében ugyan szerepel egy Bátor Hatvány Ferenc tulajdonában lévő festmény, a *Luxembourg-kertben*, de ez további adatok híján akár még azonos is lehet a Bényi által reprodukált *Párizsi kirakattal*.

Egyetlen Párizsban keletkezett festménye alapján elég nehéz megállapítani, hogy milyen képet alkotott magának Koszta a festők Mekkájáról, de az biztos, hogy festői stílusát és képi világát nem változtatta meg párizsi tanulmányútja.

Korábbi tanítványa, Perrott Csaba Vilmos emlékei szerint még Manet-t és Renoirt sem kedvelte, a neósokra oly nagy hatást gyakorló Matisse-t pedig kifejezetten utálta. Nem kereste a Matisse-ért rajongó fiatalabb magyar festők társaságát sem, inkább órák hosszat rajzolt egyedül a Louvre-ban. Leginkább Delacroix és Goya festményei nyerték el tetszését. A *Párizsi kirakat* is csak témaválasztásában állítható párhuzamba az impresszionisták nagyvárosi ikonjaival, ecsetkezelése és színvilága több szállal kapcsolódik Delacroix vagy még inkább Munkácsy festészetéhez, mint a korszak párizsi avantgarde-jához.

A *Párizsi kirakat*nak nemcsak témája, de stílusa is különleges helyet biztosít az életműben. 1911-ben keletkezett, abban az időben, amikor a nagy sikerek után Koszta finom naturalizmusa kimerülni látszott. A megújult Koszta egyik első remekművét kell látnunk benne, amelyet új erőteljes színekkel és ecsetvonásokkal vitt fel a vászonra, mint a szentesi tanyavilág későbbi motívumait.

HORNYIK SÁNDOR